KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 21.4.2006
KOM(2006) 167 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

o provádění společného postoje Rady 2005/69/SVV

{SEK(2006) 502}

ZPRÁVA KOMISE

o provádění společného postoje Rady 2005/69/SVV

ÚVOD

Dne 25. března 2004 Evropská rada ve svém prohlášení o boji proti terorismu nařídila Radě, aby pokračovala v budování integrovaného systému pro výměnu údajů o pohřešovaných a odcizených pasech za využití schengenského informačního systému („SIS“) a databáze Interpolu.

Následovalo přijetí společného postoje Rady 2005/69/SVV jako první reakce na danou žádost, přičemž se předpokládalo, že na tento krok bude navazovat nastavení technických funkcí v SIS II k dosažení uvedeného cíle.

Ve společném postoji se členské státy zavazují k tomu, že si jejich příslušné orgány budou vyměňovat údaje o vydaných a nevyplněných pasech, které byly odcizeny, jsou neoprávněně užívány nebo pohřešovány. Tyto údaje jsou upraveny ve formátu vhodnému k jejich integraci do zvláštního informačního systému za současného dodržení základních práv subjektů, o nichž jsou údaje vedeny.

1. HLAVNÍ POŽADAVKY UVEDENÉ VE SPOLEČNÉM POSTOJI

Vzhledem k podmínkám společného postoje označila Komise 5 různých povinností uložených členským státům:

– vyměňovat si s Interpolem veškeré současné i budoucí údaje o pasech (podle definice),

– sdílet uvedené údaje pouze s takovými členy Interpolu, jejichž úroveň ochrany osobních údajů je přiměřená, a dodržovat přitom základní práva a svobody v souvislosti s automatickým zpracováním osobních údajů,

– zajistit okamžitou výměnu uvedených údajů s Interpolem po zanesení údajů do vnitrostátních databází nebo do SIS,

– zajistit jejich příslušným orgánům prosazujícím právo přístup k těmto informacím prostřednictvím využití databáze Interpolu, jestliže je to vhodné k plnění jejich úkolů,

– zajistit zavedení odpovídající infrastruktury pro usnadnění konzultace nejpozději do prosince roku 2005.

2. ÚČEL ZPRÁVY A METODA HODNOCENÍ

Na základě článku 4 společného postoje byla Evropská komise pověřena vypracováním zprávy o provádění společného postoje v členských státech, která bude předložena Radě.

Podle této zprávy Rada posoudí rozsah, v jakém členské státy splnily ustanovení společného postoje, a přijme příslušná opatření.

V souvislosti s tímto úkolem zaslala Komise dne 3. srpna 2005 dotazník všem 25 členským státům. Tento dotazník je koncipován tak, aby poskytl odpovědi, které by mohly pomoci zjistit rozsah, způsob a metodiku provádění společného postoje.

Pouze 17 členských států zaslalo zpět vyplněný dotazník.

Odpověď zaslaly:

Rakousko	Belgie	Česká republika	Estonsko	Finsko
Německo	Španělsko	Itálie	Litva	Lucembursko
Nizozemsko	Portugalsko	Slovinsko	Slovenská republika	Spojené království
Polsko	Lotyšsko			

Odpověď nezaslaly:

Dánsko	Řecko	Francie	Irsko	Kypr
Maďarsko	Malta	Švédsko		

Zároveň je třeba poznamenat, že tato zpráva je předkládána s vědomím splnit požadavek článku 4 společného postoje, který stanoví, že Komise Radě předloží zprávu do prosince roku 2005. Proto je spíše vypracována na principu většinového průřezu stavu v členských státech, než na vyčerpávajícím shromáždění odpovědí od všech 25 členských států.

Kvalita národních informacích zaslaných Komisi bezesporu ovlivňuje kvalitu a výpovědní hodnotu této zprávy. Některé informace zaslané Komisi byly nejednoznačné, neúplné nebo obsahovaly odkazy na vnitrostátní právní řád a jiná ustanovení bez poskytnutí bližšího vysvětlení. Některé informace byly navíc předloženy na základě různého výkladu dotazů provedeného jednotlivými členskými státy. Podobná je situace i u odpovědí. Vzhledem k různým výkladům, které lze provést u poměrně širokých pojmů použitých ve společném postoji, není ze zaslaných odpovědí vždy okamžitě jasné, zda hlavní články byly provedeny, což je někdy spíše otázka rozsahu než absolutního opatření.

3. SHRNUTÍ ODPOVĚDÍ

3.1. Jak byl ve vašem členském státě proveden společný postoj k výměně některých údajů s Interpolem (2005/69/SVV)?

Z odpovědí na tuto otázku vyplývá, že se členské státy nacházejí v různých etapách provádění společného postoje. Odpovědi ukazují, že alespoň obecně došlo k jistému pokroku v provádění společného postoje, i když provádění nedospělo k úplnému konci. Z většiny odpovědí vyplývá, že mnoho členských států provedlo stěžejní ustanovení čl. 3 odst. 1, provedení zásadních ustanovení čl. 3 odst. 3 je však podstatně náročnější. Ve většině případů byly relevantní údaje předány Interpolu (nebo se mu právě předávají). Podle odpovědí však

zřejmě pouze malý počet členských států dokázal zavést infrastruktury tak, aby je k vyhledávání v předmětných databázích Interpolu mohly využívat příslušné orgány prosazující právo.

3.2. Poskytuje váš členský stát Interpolu veškeré údaje o pasech (v souladu s definicí v čl. 2 odst. 1 společného postoje 2005/69/SVV), jak se stanoví v čl. 3 odst. 1 společného postoje 2005/69/SVV?

Ze 17 respondentů si údaje o pasech s Interpolem vyměňuje 11 členských států a 3 členské státy tak budou činit v blízké budoucnosti. Mezi státy, které si v současné době nevyměňují uvedené informace, patří Španělsko, Estonsko a Slovensko. Kategorie vyměňovaných údajů není vždy úplná, jak se to vyžaduje ve společném postoji. Polsko totiž například poskytuje pouze údaje o pasech pohřešovaných nebo odcizených v důsledku spáchání trestného činu.

3.3. Vyměňuje si váš členský stát bezprostředně po vložení údajů do příslušné vnitrostátní databáze nebo do SIS, pokud se váš stát systému SIS účastní, všechny tyto údaje o pasech také s Interpolem podle čl. 3 odst. 3 společného postoje 2005/69/SVV? Uveďte pracovní postupy, především vysvětlete, jakým způsobem je zajištěno, aby byly údaje vyměněny s Interpolem bezprostředně po jejich vložení do příslušné vnitrostátní databáze nebo do SIS.

Jen několik málo respondentů prohlásilo, že dospělo do stádia *bezprostřední* výměny údajů s Interpolem. Pouze 3 respondenti, Portugalsko, Nizozemsko a Německo, prohlásili, že tento cíl splnili (ačkoliv v případě Nizozemska není vlastně jasné, zda poskytuje vůbec nějaké informace) a Portugalsko stále používá fax nebo elektronickou poštu. 7 členských států si však informace vyměňuje denně, a sice buď ve stejný den, kdy informaci obdrží, nebo během dopoledne následujícího dne.

3.4. Rozlišuje váš členský stát mezi těmi členy Interpolu, s nimiž jsou údaje sdíleny, a těmi, s nimiž údaje sdíleny nejsou (viz čl. 3 odst. 1 společného postoje 2005/69/SVV)? Pokud ano, jak takové rozlišení ve vašem členském státě vypadá? Žádali jste o zachování zásady vzájemnosti při výměně údajů?

Ze 17 respondentů 14 států při výměně údajů nerozlišuje mezi členy Interpolu a 2 státy se dosud nerozhodly, jakou politiku v tomto ohledu zvolí. Nizozemsko tak zůstává jediným členským státem, který rozlišuje mezi členy Interpolu. Otevřený přístup členských států se s největší pravděpodobností prosadil proto, že nedochází k žádné výměně *osobních, resp. nominálních* informací, hledisko zdůrazněné Spojeným královstvím, Německem, Portugalskem a Českou republikou. Pokud vyhledáváním anonymních informací v databázích Interpolu vznikne potřeba dalších osobních informací, budou členské státy pravděpodobně spíše jednat diskriminujícím způsobem v tom ohledu, komu takové údaje poskytnou. Jakmile například ve Spojeném království dojde při výměně informací k výměně osobních údajů, je před poskytnutím informace každá jednotlivá žádost posuzována z hlediska rizika.

V souvislosti se zásadou vzájemnosti uvádí pouze 2 respondenti ze 17 (Portugalsko a Slovensko), že požadují zachování zásady vzájemnosti, resp. by to požadovaly. Z odpovědi Portugalska jednoznačně vyplývá, že vzájemnost se vyžaduje pouze ve vztahu k bilaterální výměně nominálních informací, jestliže by strana, hledající anonymní informace uložené v databázi a poskytnuté Interpolu, nalezla příslušný záznam. Z toho vyplývá, že vzájemnost je i zde spíše faktorem ovlivňujícím vůli členských států k výměně informací, jedná-li se o osobní nebo nominální údaje.

3.5. Na jakých podmínkách výměny všech dostupných údajů o pasech se váš členských stát dohodl s Interpolem (viz čl. 3 odst. 2 společného postoje 2005/69/SVV?

Ze 17 respondentů je 6 respondentů oprávněno dohodnout podmínky výměny s Interpolem na základě požadavků stanovených v odstavci 1. Ze zbývající množiny citují 2 respondenti jednoduše právní předpisy Interpolu jako základ pro výměnu údajů a 2 respondenti předkládají nejednoznačné odpovědi. Uvedené podmínky jinak zahrnují:

- výměnu v souladu se schengenskými pokyny (Německo),
- dohodu o výměně údajů pomocí připravovaného systému DATIREL pracujícího v reálném čase (Španělsko),
- automatický převod informací z vnitrostátní databáze do SIS a odtud do systému Interpolu ASF/STD (Finsko),
- použití I – 24/7 (Itálie a Lotyšsko),
- konzultaci ústředí *ad hoc* (Lucembursko) a
- elektronické poskytování informací Interpolu prostřednictvím NCIS a využití I – 24/7 při následné výměně citlivých informací (Spojené království).

3.6. Jak je ve vašem členském státě zajištěno, aby příslušné donucovací orgány konzultovaly databázi Interpolu za účelem provádění tohoto společného postoje vždy, kdy je to vhodné pro plnění jejich úkolů (viz čl. 3 odst. 4 společného postoje 2005/69/SVV)?

Odpovědi na tuto otázku byly často velmi nekonkrétní a lze z nich vyvodit nejednoznačnou všeobecnou odpověď. Celkově lze konstatovat, že pouze několik málo členských států zřejmě podniklo aktivní kroky k provádění tohoto článku a pokud tak učinily, jednaly poměrně lehkovážně.

Zmíněné metody sledování a regulování tohoto druhu výměny údajů vycházejí z vnitřních předpisů a pokynů, z informací o Interpolu a ze sjednání dohody o kodexu pro spojování. V mnoha případech členské státy jednoduše uvedly prostředky umožňující přístup k takovým informacím jako například: ústřední kontaktní místa, ASF-mail/e-ASF, přístup k informacím díky žádosti EASYFORM a prostřednictvím ústředních kontaktních míst.

Povaha většiny odpovědí naznačuje, že členské státy při výkladu čl. 3 odst. 4 nepostupovaly nijak zvlášť aktivně a z převážné většiny odpovědí lze získat dojem, že pouhé umožnění případného přístupu příslušných orgánů (v té či oné formě) je dostatečným opatřením ke splnění požadavku stanoveného v článku. To je pravděpodobně v rozporu se zněním článku a především s povinností členských států „*zajistit*“, aby příslušné donucovací orgány konzultovaly databázi Interpolu vždy, kdy je to vhodné.

3.7. Jak jsou definovány tyto příslušné orgány?

Metody definování se různí. Byly vypracovány na základě vnitrostátních právních předpisů, vnitrostátních konzultací, stanov Interpolu, hodnocení provedených z důvodu potřeby zjistit aktuální stav, nebo o nich zatím nebylo rozhodnuto. Mezi orgány patří:

– Spolkové ministerstvo vnitřních věcí, ředitelství veřejné bezpečnosti, regionální správní orgány a ředitelství spolkové policie (Rakousko).

– Orgány, které účinně přispívají k předcházení a potlačování běžné trestné činnosti (Česká republika).

– Spolková kriminální policie, spolkové policejní ředitelství a státní orgány příslušných spolkových zemí. V budoucnu sem bude zařazen i celní kriminální úřad (Německo).

– Vnitrostátní kontaktní místa nebo úřady (Finsko, Itálie a Lucembursko).

– Orgány definované na základě standardů Interpolu a podle vnitrostátního právního řádu (Polsko).

– Všechny donucovací orgány včetně celních orgánů (Portugalsko).

– Pouze policejní orgány (Slovinsko).

– Všechny donucovací orgány nebo orgány, které oprávněně požadují přístup k takovým údajům, včetně ministerstva práce a důchodů a pro dodržování obchodních podmínek (Spojené království).

Existují nejrůznější definice vymezené na nejrůznějším základě. Nicméně je jasné, že kriminální donucovací orgány (tak, jak je tento pojem obecně chápán) mají přístup k výměně informací, přestože tento přístup je pouze nepřímý (tj. např. prostřednictvím ústředních kontaktních míst).

3.8. Vypracoval váš členský stát pokyny, jak postupovat v případech, kdy je vhodné využít databázi Interpolu?

Ze 17 respondentů podle dostupných informací 12 uvádí, že nevypracovalo žádné pokyny (ačkoliv 4 předpokládají, že tak učiní v budoucnu, a podle tvrzení 7 respondentů se vypracování takových pokynů ani nepřipravuje, ani neplánuje). Odpovědi čtyř členských států jsou nejasné v tom ohledu, zda pokyny byly vypracovány, nebo zda se to považuje za nezbytné. Z povahy odpovědí těchto členských států vyplývá, že pouhá skutečnost případné dostupnosti uspokojuje jakoukoliv potřebu donucovacích orgánů účastnit se školení, jak využívat databázi Interpolu. Pouze jeden respondent ze 17 (Spojené království) vypracoval konkrétní pokyny a školení v tomto směru.

Celkově vzniká opět dojem, že členské státy obecně nevystupují nijak zvlášť aktivně při proškolování úředníků donucovacích orgánů. Vypracování pokynů ani proškolení pracovníků donucovacích orgánů nepovažuje většina členských statků za nutný předpoklad ke splnění obecného požadavku stanoveného v čl. 3 odst. 3.

3.9. Vytvořil váš členský stát infrastrukturu nezbytnou pro usnadnění konzultace (viz čl. 3 odst. 4 společného postoje 2005/69SVV)? Pokud ano, jak tato infrastruktura vypadá?

Ze 17 respondentů uvedlo 7, že právě budují nebo provádějí příslušnou infrastrukturu. Z odpovědí 6 členských států nevyplývá jednoznačně, zda tato struktura vybudována byla či

nikoliv. Podle předložených tvrzení vytvořily 4 členské státy (Spojené království, Belgie, Německo a Lucembursko) příslušnou infrastrukturu.

S přihlédnutím k uvedeným záměrům podstatné části respondentů, jakož i ke strukturám zprovozněným ve Spojeném království, Belgii, Německu a Lucembursku je zřejmé, že většina členských států aktivně přistupuje ke splnění tohoto konkrétního požadavku. Z odpovědí zbývajících členských států spíše vyplývá, že volí nenáročný výklad čl. 3 odst. 4.

3.10. Jak je ve vašem členském státě zajištěna přiměřená ochrana osobních údajů v příslušné členské zemi Interpolu a dodržování základních práv a svobod při automatickém zpracování osobních údajů?

Ze 17 respondentů uvádí 9 respondentů vnitrostátní (resp. mezinárodní) standard ochrany údajů jakožto rozhodující základ pro ochranu při výměně osobních údajů. Skutečnost, že se nevyměňují žádné osobní údaje, uvádí dalších pět členských států. Rakousko v této otázce stále vede jednání s Interpolem. Nizozemsko své údaje chrání tím, že k nim omezuje přístup. Itálie nezaslala žádnou odpověď.

3.11. Jak váš členský stát zajišťuje, aby v případě pozitivní identifikace (nálezu záznamu) v databázi Interpolu příslušné orgány začaly aktivně postupovat v souladu s vnitrostátním právním řádem?

Respondenti si tento dotaz vyložili dvěma způsoby. Někteří respondenti odpověděli v tom smyslu, že otázku chápali tak, zda jsou sami schopni zajistit, aby reagovali na nálezy záznamu učiněné ostatními členskými státy. Jiné členské státy odpověděly v tom smyslu, že otázku chápaly tak, jak mohou zajistit, aby ostatní členské státy reagovaly rychle při nálezu záznamu.

U států, které posuzovaly svou vlastní schopnost reagovat účinně, patřilo mezi metody:

- používání přísných vnitřních předpisů a postupů,
- vypracování ověřovacích postupů s operátory BCN,
- zavedení automatických ukazatelů pro nalezení záznamu,
- zahrnutí OCN do procesu a
- kontrola a ověření NCI.

Nejčastěji uváděná metoda, jak zajistit následující postup po získání informací byla nejasně označena jako vnitřní postupy a dodržování řádných standardů, což opětovně nenaznačuje žádný aktivní postup v této oblasti. Státy, které posuzovaly schopnost ostatních členských států po nalezení záznamu učinit další kroky při nakládání s příslušnými informacemi, postupovaly takto:

- přihlížely k nevhodným krokům v budoucím postupu,
- dbaly na dodržování předpisů Interpolu a
- požadovaly vysvětlení a připomínky v případě nálezu záznamu.

Z odpovědí vyplývá, že využívání interních postupů a automatického ohlášení nálezu záznamu bude hrát hlavní úlohu při zajišťování účinnosti ve fázi po nalezení záznamu. Pokud jde o vnější rámec (tj. opatření k zajištění včasných odpovědí vnějšími subjekty), budou členským státům, které nezašlou informace v řádné lhůtě, hrozit neformální sankce nebo požadavky.

4. KONKRÉTNÍ ZÁVĚRY

Aby mohl být předložen obecný přehled o provádění společného postoje, je třeba se znovu vrátit k 5 hlavním zjištěným povinnostem.

4.1. Výměna všech současných i budoucích údajů o pasech (podle definice) s Interpolem

Vzhledem ke kladným odpovědím 11 respondentů ze 17 a k bezprostřední účasti dalších 3 respondentů došlo pravděpodobně k velkému pokroku při výměně údajů mezi Interpolem a vnitrostátními systémy. Respondenti, kteří si nevyměňovali údaje s Interpolem (Španělsko, Estonsko a Slovensko) nepředložili žádné vysvětlení, proč tak neučinili.

Relativní úspěch členských států při provádění této části společného postoje možná odráží skutečnost, že tato povinnost uložená členským státům je vnímána jako základní a že musí být splněna, pokud má konkrétní členský stát být považován za stát provádějící společný postoj. Oblastí, které je případně třeba věnovat pozornost na tomto poměrně úspěšně plněném úseku provádění, je definice údajů o pasu. V čl. 2 odst. 1 se stanoví povinnost vyměňovat si údaje o *„vydaných a nevyplněných pasech, které byly odcizeny, jsou neoprávněně užívány nebo pohřešovány“*. V některých případech členské státy tento požadavek překračují v tom smyslu, že například poskytují údaje o průkazech totožnosti a o řidičských průkazech. To samo o sobě ještě není na závadu a má to své výhody vzhledem k poměrně volné možnosti cestovat uvnitř EU pouze s průkazem totožnosti. Na druhou stranu Polsko poskytuje informace o pasech, ale pouze v souvislosti s pasy pohřešovanými nebo odcizenými v důsledku spáchání trestného činu. Je naprosto logické, že cestovní pas ztracený z nedbalosti představuje potenciálně stejné ohrožení bezpečnosti Unie jako pas odcizený. Pozornost jako taková by měla být věnována tomu, aby členské státy dodržovaly definici uvedenou v čl. 2 odst. 1, poněvadž neúplné informace poskytnuté při výměně údajů by mohly mít kritické následky.

Přestože na dotazník rozeslaný Komisí neodpověděly všechny členské státy, Interpol konstatuje, že 18 členských států z 25 se v současné době účastní databáze s údaji o odcizených cestovních dokladech. Podle informací poskytnutých Interpolem nepřispívají zatím do databáze: Rakousko, Dánsko, Maďarsko, Lotyšsko, Nizozemsko, Slovensko a Švédsko. Interpol uvádí, že některé z uvedených členských států stojí těsně před zahájením účasti na výměně údajů, neboť se právě nachází v fázi vyjednávání nebo provádění.

Skutečnost, že většina členských států splnila tento nesmírně důležitý požadavek, potvrzují číselné údaje Interpolu, které ukazují, že údaje poskytnuté členskými státy EU do databáze Interpolu se týkají 6 394 305 ztracených nebo pohřešovaných cestovních dokladů. Toto číslo je srovnatelné s 2 449 300 údaji získanými *od všech ostatních* účastníků Interpolu, čímž se EU dostává bezkonkurenčně na pozici největšího přispěvatele.[1] V roce 2002 byla EU zastoupena číselným údajem 783. Tento fakt demonstruje nejen nesmírný nárůst účasti v

[1] Číselné údaje jsou platné ke dni 23. listopadu 2005.

tomto systému, ale i klíčovou úlohu členských států EU při posilování objemu výkonnosti Interpolu.

4.2. Sdílet uvedené údaje pouze s takovými členy Interpolu, jejichž úroveň ochrany osobních údajů je přiměřená

Zajištění, aby u ostatních účastníků Interpolu fungovala přiměřená ochrana údajů, je pro členské státy problematické. Ve většině případů nevede díky definici „údajů o pasech" obsažené v čl. 2 odst. 1 společného postoje příspěvek nebo konzultace databáze Interpolu s údaji o pohřešovaných pasech k výměně osobních údajů s výjimkou čísel vydaných pasů[2]. Z této skutečnosti vyplývá, že existuje jistá potřeba přijmout opatření na ochranu údajů *v této etapě* výměny informací. Tento moment ve svých odpovědích zdůraznilo několik členských států. Pokud členské státy přispívají do databáze s údaji o pohřešovaných pasech i osobními údaji, pak jsou nezbytné explicitní prostředky na ochranu údajů. Rovněž je třeba uvést, že většina členských států nepovažuje čísla pasů za „osobní údaje".

Pouze v jednom případě jedná členský stát diskriminujícím způsobem, a sice v tom smyslu, komu poskytne údaje (Nizozemsko). Další dva členské státy musí o záležitosti teprve rozhodnout. Z toho vyplývá, že členské státy chtějí mít poměrnou volnost při výměně svých údajů a že projevují jistý nezájem o to, zda státy, se kterými údaje sdílejí, zajišťují odpovídající ochranu osobních údajů či nikoliv. Jestliže v počáteční fázi konzultace vlastně nedochází k žádné výměně osobních údajů, pak se zdá, že je jen přirozené, pokud to tak zůstane. Proto několik členských států výslovně uvádí, že nikdo není diskriminován, protože příspěvek do databáze Interpolu s údaji o pohřešovaných pasech neobsahuje žádné osobní informace.

Co však není téměř vůbec zmíněno, je skutečnost, zda k diskriminaci dochází, jakmile byl v databázi Interpolu s údaji o pohřešovaných pasech nalezen záznam a jakmile se provede výměna vlastních osobních údajů, které k takovému nálezu patří. Spojené království a Portugalsko poukazují ve svých odpovědích na tuto situaci a konstatují, že před postoupením osobních údajů je každá žádost o poskytnutí informací podrobena analýze rizika (viz Spojené království), nebo podléhá příslušným ustanovením o ochraně údajů, o potřebě zjistit aktuální stav a o vzájemnosti (viz Portugalsko). Tak bude postupovat zřejmě většina členských států, jestliže bude otázka zaměřena konkrétně na fázi následující po výměně osobních údajů na základě nálezu záznamu v databázi s údaji o pohřešovaných pasech.

4.2. Zajistit okamžitou výměnu uvedených údajů s Interpolem po zanesení údajů do vnitrostátních databází SIS

Členské státy odvedly poměrně málo práce v oblasti zajištění okamžitého zásobení Interpolu příslušnými údaji poté, co jsou tyto údaje zaneseny ve vnitrostátní databázi nebo v SIS. Významná část členských států si tyto informace vyměňuje skutečně během 24 hodin, což ve své podstatě představuje značný administrativní pohyb. Je však třeba připomenout skutečnost, že na úseku prosazování práva je čas absolutně zásadní veličinou, především tehdy, když se jedná o regulaci neoprávněného překračování státní hranice. Čím delší je doba nutná k získání informací, tím více klesá jejich hodnota. Celkem vzato se stále doporučuje zdůrazňovat charakter závazku a důvody výslovného požadavku mít informace *okamžitě*. V Portugalsku, Nizozemsku a Německu se ukazuje, že okamžitá výměna je možná. Portugalsko to dokáže

---

[2] Viz směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

obyčejným používáním elektronické pošty, resp. faxu, čímž demonstruje, že tento způsob rychlé výměny informací lze realizovat bez nákladných a sofistikovaných systémů informačních technologií.

Je v zájmu všech členských států, aby výměna s Interpolem začala fungovat co nejdříve, poněvadž tím stoupne hodnota informací a obecně i hodnota celého mechanismu výměny informací, z čehož budou mít všichni prospěch.

4.3. Zajistit svým příslušným orgánům prosazujícím právo přístup k těmto informacím prostřednictvím využití databáze Interpolu, jestliže to je vhodné k plnění jejich úkolů

Jedná se o nejslabší úsek v plnění povinností. V přístupu členských států se převážně odráží, že poskytnutím přímého nebo nepřímého přístupu do databáze Interpolu svým donucovacím orgánům již vlastně „zajišťují“ skutečné využívání tohoto hodnotného informačního zdroje. Ze znění společného postoje spíše vyplývá přísnější přístup založený na iniciativě, který se musí projevit v přijímání systémových opatření, aby úředníci donucovacích orgánů alespoň byli vybízeni k využívání databáze.

Pokud byla nějaká opatření přijata, mají poměrně lehkovážnou povahu jako například pouhé informování úředníků donucovacích orgánů, že tyto informace jsou případně k dispozici. Většina členských států se tímto bodem nezabývala a místo toho vysvětlila prostředky, pomocí kterých jsou informace dostupné. Odtud lze případně usoudit, že jakmile se prostředky pro výměnu jednou uvedou do provozu, nejsou učiněny žádné další kroky k zajištění, aby je pracovníci opravdu používali. Jestliže pracovníci prakticky vůbec nevyužívají databázi Interpolu a řadoví úředníci donucovacích orgánů na ni skutečně zapomenou, může být vážně ohrožen opravdový přínos tohoto velmi hodnotného informačního zdroje. Obecně se velmi doporučuje, aby členské státy zavedly pevná pravidla využívání databáze s údaji o pohřešovaných cestovních dokladech a aby stále dozíraly na zajišťování plnění takových pravidel.

Dalším potenciálně méně zatěžujícím způsobem, jak situaci zlepšit je zabezpečit vypracování pokynů a další vzdělávání v této věci. Členské státy však opět nevyvinuly téměř žádnou iniciativu, převážná většina k této věci nevypracovala vůbec žádné pokyny a skoro polovina členských států nepovažuje takové pokyny za nutné. Pouze Spojené království cítilo potřebu vypracovat jasně formulované pokyny k dané problematice.

Nedostatečná aktivita vyvíjená v této oblasti působí překvapivě, protože databáze Interpolu s údaji o pohřešovaných cestovních dokladech by mohla poskytovat důležité výhody vnitrostátním donucovacím orgánům především v klíčových oblastech organizované trestné činnosti, nedovoleného přistěhovalectví a terorismu. Je ve vlastním zájmu členských států, aby k tomuto úkolu přistupovaly iniciativněji.

Ze statistických údajů Interpolu vyplývá, že přestože EU je největším přispěvatelem z hlediska vkládání informací do databáze s údaji o pohřešovaných cestovních dokladech, podíl jejího vyhledávání je nízký – 8520 vyhledávání v roce 2005 z celkového počtu 43 316 vyhledávání. V kladném smyslu lze uvést, že členské státy vyhledávaly v roce 2004 pouze ve 3955 případech. To znamená, že využívání databáze se během prověřování zvýšilo. Skutečnost, že členským státům se používání databáze vyplácí, snad dokládá i to, že i přes poměrně nízký podíl celkového vyhledávání přineslo vyhledávání iniciované EU v roce 2005

381 pozitivních záznamů z celkových 457 nalezených záznamů v rámci vyhledávání iniciovaného ostatními subjekty.

4.4. Zajistit zavedení odpovídající infrastruktury nejpozději do prosince roku 2005 s cílem usnadnit konzultaci

Na základě odpovědí na dotazník lze shrnout, že pouze Belgie, Německo, Lucembursko a Spojené království prakticky splnily tuto povinnost. Sedm zbývajících členských států tvrdí, že tento požadavek právě plní, protože se otázkou právě zabývají nebo infrastrukturu zavádějí. Vzhledem k tomu, že se jedná o zřejmě nejnákladnější a nejsložitější povinnost stanovenou společným postojem, je pochopitelné, že pokrok je pomalejší než při pouhém postoupení informací Interpolu. Velkou chybou většiny členských států však zůstává uvádění do provozu konkrétní infrastruktury, aby orgány v maximální míře vytěžily nástroj konzultace Interpolu. Ze zbývajících odpovědí není jasné, v jakém směru mnohé členské státy nesplnily tento požadavek vůbec a které členské státy jej nehodlají splnit ani v nejbližší budoucnosti. Takový postoj vyžaduje nepochybně další vysvětlení členských států.

OBECNÝ ZÁVĚR

Členské státy z velké části dodržely záměr společného postoje, a sice především plněním nejvíce viditelného a v mnohém ohledu nejsnáze splnitelného požadavku – zanesením vnitrostátních informací do databáze Interpolu s údaji o pohřešovaných cestovních dokladech. Provádění společného postoje v jeho plném rozsahu je zatím neúplné a vyžaduje, aby členské státy vyvinuly iniciativní, komplexní a energické úsilí k zajištění takového fungování, které všem členských státům bude nabízet maximální zužitkování jejích účasti výměny informací s Interpolem.

Před provedením společného postoje byly do databáze Interpolu s údaji o pohřešovaných cestovních dokladech z členských států EU zaneseny údaje k 4 567 267 cestovním dokladům. Po vstupu společného postoje v platnost stoupla tato čísla na 6 394 305[3]. Podobně vzrostl počet vyhledávání EU v databázi z 3955 vyhledávání na 8520 během téhož období a počet nalezených záznamů stoupl z 173 záznamů na 381. Jednoznačně došlo k určitému pokroku, ale uvedený nárůst pravděpodobně stále není optimální z hlediska účasti EU v databázi Interpolu s údaji o pohřešovaných cestovních dokladech. K dosažení tohoto cíle je třeba, aby některé členské státy vyvinuly větší úsilí.

Hlavní myšlenka této zprávy Komise je zachována proto, že popisuje stav ke dni jejího zpracování (tj. ke konci roku 2005). Komise mezitím mimo jiné i díky společné návštěvě zástupců EU a USA Generálního sekretariátu Mezinárodní organizace kriminální policie Interpol uskutečněné v lednu roku 2006 obdržela informace, že provádění společného postoje se podstatně zlepšilo.

Organizace Interpol informovala účastníky společné návštěvy zástupců EU (předsednictví Komise) a USA Generálního sekretariátu Mezinárodní organizace kriminální policie uskutečněné dne 25. ledna 2006 v Lyonu, že všechny členské státy si vyměňovaly s Interpolem údaje o pohřešovaných a odcizených pasech nebo alespoň přijaly konkrétní opatření, aby tak mohly činit v blízké budoucnosti. V únoru roku 2006 Generální sekretariát

[3] Statistické údaje jsou platné ke dni 23. listopadu 2005.

Mezinárodní organizace kriminální policie předložil aktuální statistické údaje, které ukazují, že se situace zlepšila především v otázce vyhledávání prováděném členskými státy v databázi Interpolu s údaji o pohřešovaných cestovních dokladech.

V únoru roku 2006 lze konstatovat, že před provedením společného postoje Rady byly do databáze Interpolu s údaji o pohřešovaných cestovních dokladech zaneseny 15 členskými státy EU údaje k 4 567 267 cestovním dokladům. Po provedení tohoto společného postoje vzrostlo toto množství na 7 790 792 z 21 členských států (stav ke konci roku 2005).

Podle nejaktuálnějších statistických údajů Interpolu členské státy realizovaly 9087 vyhledávání v roce 2005 (3955 v roce 2004) ve srovnání s celkovým počtem 211 033 vyhledávání (43 316 vyhledávání v roce 2004).